

Avfallshandtering 100% kretslopp

Avfallsplan för Degerfors kommun

Regionallt avfallssamarbete i östra Värmland mellan Degerfors Kommun, Karlskoga Kommun, Kristinehamns Kommun, Mariestads kommun, Filipstads kommun, Storfors Kommun och Gullspångs kommun

Vår gemensamma vision

100% kretslopp – 0% restprodukt

- Människan står i centrum för avfallshandlingen i östra Värmland
- Hela avfallshandlingen är en effektiv process där nya råvaror skapas
- Vår största bedrift är att vi har lyckats med att avgifta kretsloppet

Bilagor

- 1 Nulägesbeskrivning/ uppföljning av tidigare avfallsplan
- 2 Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall
- 3 Nedlagda deponier
- 4 Förpackningar och returpapper
- 5 Miljöbedömning

AVFALLSPLAN TILL RENHÅLLNINGSORDNING

1 SAMMANFATTNING

Kommunfullmäktige är enligt 15 kapitlet i Miljöbalken skyldig att anta en renhållningsordning för kommunen. Renhållningsordningen består av renhållningsföreskrifter och en avfallsplan.

Ansvar för avfallshanteringen i Sverige är i princip fyrdelat, där kommunen, hushållen, producenterna och verksamhetsutövarna ansvarar för olika delar.

Enligt miljöbalken skall kommunen meddela föreskrifter om hantering av hushållsavfallet. Kommunen har också renhållningsskyldighet vilket omfattar insamling och slutligt omhändertagande av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Även ansvaret för att hushållens farliga avfall samlas in och transporteras till en godkänd anläggning ligger hos kommunen.

Hushållen skall hantera avfallet i enlighet med de föreskrifter som kommunen meddelat. Vidare skall hushållen i enlighet med de olika förordningarna om producentansvar sortera ut sitt avfall och lämna det i de insamlingssystem som producenterna tillhandahåller.

Enligt ovan angivna förordningar är det producenterna, d v s den som yrkesmässigt tillverkar, importerar eller säljer en vara eller förpackning, som har ansvaret för insamling, bortforsling och återvinning av producentansvarsavfallet. Producentansvaret gäller idag för förpackningar av papper, glas, metall och plast, returpapper, avfall från elektriska och elektroniska hushållsprodukter, batterier, glödlampor, däck (ej cykeldäck) och bilar.

För övrigt avfall och restprodukter, d v s det avfallet från verksamheter och industrier som inte betraktas som hushållsavfall och som inte faller under producentansvaret, ansvarar verksamhetsutövaren för att omhändertagande sker på ett godtagbart sätt.

2 MILJÖMÅL

2.1 Nationella och regionala miljömål

Mål för avfallshanteringen har formulerats på såväl nationell som regional och lokal nivå. De nationella målen har tagits fram inom 16 olika områden och delats in i nationella miljömål och nationella delmål. Det övergripande målet är att vi skall lämna över ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta.

Den nationella avfallshanteringen grundas på:

- Svenska miljömålen
- Miljöbalken (SNF 1998:808), avfallsförordningen (SFS 2001:1063)
- Internationella strategier för avfallshantering, Agenda 21, EU-rätt
- Strategi för hållbar avfallshantering- Sveriges avfallsplan

Denna avfallsplan berörs främst av miljömålen ” God bebyggd Miljö” med ett eget delmål om avfall, ”Begränsad klimatpåverkan” och ”Giftpfri miljö”.
Länsstyrelsen i Örebro län har i publikation nr.2005:12 antagit ”Miljömål för Örebro län 2005-2010”

Konkret vad avser avfall är aktuella målformuleringar följande:

- Utsortering av farligt avfall från hushållen skall förbättras mellan åren 2005-2010.
- Senast år 2010 skall minst 35% av matavfallet från länets hushåll, restauranger, storkök och butiker återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser källsorterat matavfall från såväl hemkompostering som central kompostering.
- Risken för spridning av läkemedelsrester i miljön skall minska.

2.2 Lokala miljömål

Utifrån nationella och regionala målsättningar har Degerfors Kommun satt upp långsiktiga mål för avfallshanteringen och renhållningen. Mål 2017 är:

- Samarbete i regionen som främjar visionen
- Gemensam informations och kommunikationsstrategi i östra Värmland
- Avfallshanteringen skall planeras utifrån ett kretsloppstänkande
- Slam från reningsverk skall ha sådan kvalitet att det kan spridas på åkermark
- Kommunal verksamhet skall vara ett föredöme
- Avfallsfrågorna skall vara en viktig del i tillsynen
- Arbetsmiljö skall vara en viktig aspekt i all avfallshandtering
- Taxan skall stimulera till långsiktigt hållbara lösningar
- Det skall vara enkelt att sortera

Kommunen skall sätta upp mål för både det avfall som ligger under kommunalt ansvar och det som inte kommunen har ansvar för. Kommunen har dock svårt att påverka hanteringen av det avfall som faller utanför kommunens ansvarsområde.

Det är viktigt att målen styr avfallshanteringen mot åtgärder som främjar sortering och återvinning av hög kvantitet och kvalitet.

Kommunen har svårt att påverka konsumtionen i samhället och därmed den totala mängden avfall som uppstår. Däremot kan kommunen med olika styrmedel, exempelvis utformning av renhållningsavgifterna försöka öka återanvändning och återvinning av avfall. Kommunen skall förbättra informationen om avfall och erbjuda rådgivning i avfallsfrågor.

3 AVFALLSHANTERINGEN I DEGERFORS

Avfallsplanen anger inriktning och mål för avfallshanteringen. Renhållningsföreskrifterna reglerar avfallshanteringen.

3.1 Organisation

Ansvar för avfallsfrågorna i Degerfors Kommun ligger på Servicenämnden, Driftenheten på Serviceförvaltningen utför arbetet med abonnentkontakter, planering, upphandling, debitering, kundregister, återvinningscentral och insamling av hushållsavfall

3.2 Ekonomi

Renhållningen/ avfallshanteringen i Degerfors Kommun omsatte under 2008 ca 7,5 miljoner. Avfallshanteringen är en verksamhet som är helt avgiftsfinansierad. Avfallstaxan består av en grundavgift samt en hämtnings- och behandlingsavgift.

3.3 Insamlingssystem

Degerfors Kommun har ca 5 000 hushåll. Dessa utgörs av 3 150 en- och tvåfamiljsfastigheter samt 1 850 lägenheter i flerfamiljsfastigheter. Inom Degerfors kommun sker insamling av källsorterat avfall. Detta innebär att hushållen sorterar ut det brännbara hushållsavfallet, det komposterbara hushållsavfallet och producentansvarsavfallet. Det brännbara- och komposterbara avfallet förvaras i separata kärl hos fastighetsägaren tills tömning sker enligt gällande turlista. Det finns även möjlighet att själv ta hand om det komposterbara hushållsavfallet, för detta krävs tillstånd som beviljas av bygg och miljöförvaltningen.

För avfall inom producentansvaret, d v s förpackningar av glas, metall, plast, papper, kartong och tidningar. Hushållen ansvarar själva för avlämning vid närmaste återvinningsstation.

3.4 Degerfors Kommuns Återvinningscentral

Vid Industrigatan 1 i Degerfors återfinns kommunens återvinningscentral. Verksamheten vid ÅVC består av mottagning, sortering samt omlastning av grovavfall och källsorterat material från hushåll och småföretagare. Vid ÅVC sker även mottagning och mellanlagring av farligt avfall från hushållen. Vid anläggningen sker en kortare tids mellanlagring varefter det utsorterade avfallet transporteras till olika externa behandlingsanläggningar, för förbränning, materialåtervinning och deponering. Hushållens kan lämna avgiftsfritt, småföretagen betalar efter gällande taxa.

3.5 AVFALLSMÄNGDER OCH AVFALLSBEHANDLING

Den totala mängden avfall till behandling och omhändertagande från Degerfors Kommun uppgick under 2007 till ca 4 600 ton. Fördelningen mellan de olika avfallsfraktionerna av denna mängd är:

- Avfall till energiutvinning och återvinning ca 3 600 ton
- Deponering ca 400 ton
- Kompostering ca 200 ton
- Mellanlagring och återvinning ca 200 ton

Avfall som ej är brännbart- eller komposterbart samlas in på ÅVC. Avfallet är restavfall som skall deponeras alternativt mellanlagras för att sedan återvinnas på olika sätt vid externa behandlingsanläggningar. Restavfallet transporteras från ÅVC till Mosseruds avfallsanläggning i Karlskoga för deponering.

4 ÅTERVINNING

4.1 Avfall under producentansvar

Producentansvar innebär att producenterna ansvarar för insamling, bortforsling och återvinning av berörda produkter. Definitionen av producent är den som yrkesmässigt tillverkar, importerar, fyller och/eller säljer en vara.

Produkter som i dagsläget omfattas av producentansvar är förpackningar av metall, glas, plast och papper, elektriska och elektroniska produkter, batterier, bilar, däck (utan fälg) samt returpapper.

Införandet av producentansvar på förpackningar syftar till att styra utformningen och produktionen av förpackningar så att återanvändningen och återvinning underlättas. Förpackningar som inte kan återanvändas eller vars material inte kan återvinnas ska utformas så att destruktion kan ske med minimal miljöpåverkan. Producenterna av förpackningar samt returpapper har bildat företaget **Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI)** för att säkerställa deras ansvar. Inom Degerfors kommun finns 8 stycken återvinningsstationer (ÅVS) som omfattas av producentansvar.

4.2 Vad händer med avfallet efter sortering?

De utsorterade avfallsfraktionerna återvinns på olika orter i Sverige. Trots att vissa avfallsfraktioner måste transporteras långt för återvinning är miljövinsterna ändå stora. Detta för att betydligt mindre energi förbrukas när materialet återvinns jämfört med när råvara används.

Brännbart hushållsavfall: Det brännbara hushållsavfallet insamlas och transporteras till Karlskoga Energi & Miljös förbränningsanläggning i Karlskoga för energiutvinning. Brännbart restträ och ris krossas vid ÅVC och går till energiutvinning.

Komposterbart hushållsavfall: Det komposterbara hushållsavfallet insamlas och körs till Karlskoga Energi & miljös avfallsanläggning Mosserud och samtransporteras med Karlskoga komposterbara hushållsavfall till Örebro kommuns kompostanläggning Atleverket. Den färdigbehandlade kompostmullen används till jordframställning.

Restavfall (deponirest): Deponeras vid Karlskoga Energi & Miljös avfallsanläggning Mosserud i Karlskoga.

Returpapper: Återvinns vid Holmen Paper AB, Stora Enso, SCA Forest Products AB, M-real Sverige AB, genom en process som bildar ny pappersmassa som sedan blir till nya tidningar eller hushålls- och toalettpapper. Pappersfibrer kan återvinnas fem till sju gånger innan den är utsliten och förbränns.

Plastförpackningar: Återvinns till största delen av Swerec AB, Lanna/Bredaryd och Vogt Plastic, Premnitz, Tyskland. Genom finsortering och bearbetning blir materialet ny råvara i form av regranulat som sälj vidare till företag som tillverkar plastprodukter. Plast av blandad kvalitet återvinns till plank, pallklossar och blomkrukor. Hårda plastförpackningar kan återvinnas sju gånger innan plasten är utsliten och går till energiutvinning. Från och med 2009 skall insamling av mjuka plastförpackningar starta i Degerfors kommun och insamlingen sker i samma behållare som för hårda plastförpackningar. Mjuka plastförpackningar används huvudsakligen som bränsle till cementindustrin. Ett kilo plast motsvarar ungefär en liter olja, vilket innebär ett plast har ett högt energivärde.

Pappersförpackningar: Återvinns i norrköping eller Örebro. Där blir de insamlade pappersförpackningarna nya kartonger eller ytskikt på gipsskivor.

Metallförpackningar: Metall kan återvinnas hur många gånger som helst utan kvalitetsförlust. De insamlade metallförpackningarna mals sönder och stålet sorteras bort från aluminiumet med hjälp av magneter. Stål blir t ex järnvägsräls och armeringsjärn. Aluminium smälts till tackor som sedan används till ny råvara som blir allt från motordelar till konservburkar. Man spar 95% av energin genom att återvinna aluminium istället för att bryta nytt.

Glasförpackningar: Färgat och ofärgat: allt glas som samlas in i Sverige hamnar hos Svensk GlasÅtervinning i Hammar. Där återvinns glaset till ny råvara som blir nya burkar och flaskor eller säljs till företag som tillverkar byggnadsisolering. Glas kan återvinnas hur många gånger som helst utan att kvaliteten försämras. Det är viktigt att glaset inte är förorenat av rester från t ex keramik och porslin (dessa två är exempel på restavfall) eftersom det förstör smältprocessen och försämrar glaskvaliteten.

Elektriska och elektroniska produkter inklusive batterier, glödlampor, lysrör och llågenergilampor och vitvaror: El- Kretsen ordnar så att de mottagna elprodukterna transporteras till förbehandling och återvinning enligt gällande lagar. Systemet är enkelt för hushållen, som lämnar sina elprodukter och vitvaror på återvinningscentralen.

Farligt avfall: Hushållen kan kostnadsfritt lämna farligt avfall på återvinningscentralen. Det farliga avfallet transporteras till anläggningar som är auktoriserade för att omhänderta denna typ av avfall. Farligt avfall består av många olika produkter, vilket innebär väldigt stora skillnader i återvinningsmetoder. Från Degerfors transporteras huvuddelen av det farliga avfallet till SAKABs anläggning i Kumla.

Nya faropiktogram för märkning

5 VERKSAMHETSMÅL OCH ÅTGÄRDER ÅR 2010 –2013

5.1 Mål för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall

- Av det organiska hushållsavfallet skall minst 40% behandlas biologiskt år 2013.
- Det insamlade hushållsavfallet skall genom ökad källsortering minska med 10% till år 2012.
- Under perioden skall två stickkontroller av hemkompostering genomföras och en plockanalys av brännbart hushållsavfall

Miljökonsekvensbedömning: Positivt för miljön eftersom förbränning minskar och källsorteringen ökar vilket ökar återvinningsgraden.

5.2 Informationsmål

Vid minst ett tillfälle varje år skall riktad informationskampanj genomföras för att öka kommuninnevånarnas kunskap om hur man skall källsortera och varför.

Kontinuerligt skall information om avfallshantering och källsortering uppdateras på kommunens hemsida.

Miljökonsekvensbedömning: Positivt för miljön, källsorteringen ökar vilket ökar återvinningsgraden och får invånarna mer miljömedvetna.

5.3 Mål för avfall från verksamheter

Underlätta för företag att källsortera genom information och rådgivning, riktad främst gentemot mindre företag.

Miljökonsekvensbedömning: Positivt för miljön, källsorteringen ökar vilket ökar återvinningsgraden och får invånarna mer miljömedvetna.

5.4 Mål för farligt avfall

Att genom bra och hög service på ÅVC minimera felsorteringen av farligt avfall. Inget farligt avfall skall finnas blandat med annat avfall.

Miljökonsekvensbedömning: Positivt för miljön, ger en giftfriare miljö.

5.5 Mål för restavfall

Den totala mängden restavfall som deponeras skall maximalt uppgå till 375 ton år 2010 och 350 ton 2013. Deponering skall bara ske om det inte finns andra behandlingsmöjligheter.

Miljökonsekvensbedömning: Positivt för miljön, positivt för bebyggd miljö, ger friskare luft och ger en giftfriare miljö.

5.6 Mål för slam

Slam från avloppsreningsverken i kommunen och slam från enskilda brunnar skall 2013 hålla sådan kvalitet att det skall kunna återföras som växtnäring i form av anläggningsjord eller jordförbättringsmedel.

Miljökonsekvensbedömning: Positivt för miljön. Tillskott av näring i form av konstgödning kan minskas, detta är positivt framför allt beträffande fosfor som är en ändlig resurs.